

Какъ била създадена една мощна кооперация.

* * *

Почти въ срѣдата на Англия, на 120 клм. отъ Лондонъ, срѣдъ зелени хълмове, срѣдъ множество други фабрични градчета и градове, стои малкиятъ, но забележителенъ градецъ Кетерингъ.

По изгледъ Кетерингъ съ нищо почти не се отличава отъ десетките и стотини сѣщо такива градовце. Въ крайнитѣ му се издигатъ голѣми фабрични здания, въ него има много училища, гостилници, хотели, които се пълнятъ съ представители на разни търговски кѣщи. Това показва, че градецътъ върши добра търговия.

Навсѣкжде хубави улици, отлично освѣтление, водопроводи; чистота и по улицитѣ и по кѣщитѣ; много добре наредени училища, салони за сказки, концерти и събрания. Макаръ тоя градецъ и да е малкъ, въ него се издаватъ нѣколко вестника. Но това сѣ обикновени нѣща за английскитѣ градове. Кетерингъ се отличава отъ тѣхъ съ своитѣ кооперативни сдружения — съ своитѣ съюзи за общи покупки и съюзи за произвеждане на разни стоки.

Да видимъ, какъ сѣ развили тия кооперативни сдружения.

Въ 1865. година на много мѣста въ Англия имало безработица. Фабрикантитѣ започнали да пждятъ работницитѣ си, и много отъ тѣхъ останали безъ работа, значи и безъ хлѣбъ. Фабрикантитѣ направили и друго нѣщо: намалили надницитѣ, защото имало излишекъ отъ работници. Работницитѣ предлагали труда си за безценица. Тия които били на работа едва сбирали двата края, а безработнитѣ просто гладували.

Настанали лоши дни и за Кетерингскитѣ работници. Мислили, мислили, какъ да си помогнатъ и решили да отворятъ *потръбителенъ* дюкянъ. Нѣколко души образували сдружение и внесли *дѣлове*; сдружението купило стоки, които продавало на своитѣ членове.

Като купували стокитѣ на едро, тѣ имъ стрували поевтино, пѣкъ и избирали по-доброкачествени стоки. Решили да продаватъ стокитѣ на обикновенитѣ цени и колкото печалба получатъ, да я раздѣлятъ така: частъ отъ нея на тия, които имали дѣлове (които внесли капитала на части),